

Yeryüzü Şekilleri :

Bölgenin yeryüzü şekline ve coğrafi yapısına damgasını vuran Toroslar, genel olarak çok yüksek bir sıradağ kuşağıdır. Silifke-Göksu'yu ile Yahyalı arasında uzanan asıl Toroslar kuşağın hem en düzgünü, hem de en yükseğidir. Blumenthal'in ölçüsüne göre Aladağ'da birçok zirve 3900 m.'yi bulur(Yedigöl başlar). Aladağlar güneybatı-kuzeydoğu doğrultusunda uzanırlar.Yükselti 1000 m. ile 3000 m. arasında değişir. En yüksek doruklar güneyatıda, en düşük seviyelerde kuzeyde ova kesiminde yer alırlar. Dağ şekilleriyle su yapısı, jeoloji birimlerine bağlı olarak gelişmiştir. Sahanın büyük çoğunluğunu oluşturan kireç taşları yanısıra sarp ve yüksek kalker tepeleri arasında, çok sayıda küçük çaplı yaylalar gelişmiştir. Kışın yağışları, bahar ve yazında kar ve uzullarının erşmesiyle beslenen yeratı ve yerüstü suları coşkun bir su potansiyelini oluşturur. Yerüsütü kaynaklarının çoğunluğu ova ve yaylada gözükürler. Aladağ'ın 2500 m. yüksekliğe kadar yaylaları, dağlık bölgeleri, örenleri ve yazıtları ile birer açık hava müzesidir.

Dağlar :

İlçe güneyde Orta Toroslar silsilesine mensup 2140 m. rakımlı Elmalı, Horoz, güneydoğuda Feke, kuzeydoğuda Develi dağları, batıda Seki dağları ile çevrilidir. İlçe merkezini yakından kuşatan iç halkayı ise doğuda Belen, batıda Göbelli ile Seki dağlarının etekleri, güneyde Çalmardı oluşturur. Toros silsilesinin en önemli bölümünü meydana getiren Aladağlar Adana, Niğde, Kayseri üçgende, Yahyalı'nın

güneybatı kesimlerinde yüksek tepeleriyle kendini gösterir. Yılın büyük bölümünde kar ve buzullarla kaplı, sarp ve yüksek dorukların bulunduğu bu yöre görüntü ve yapı olarak Alpler'i andırır.

Tırmanış yapılan önemli doruklarından biri olan Büyük Demirkazık tepesi (3796 m.), Engin tepesi (3723 m.), Kızılkaya tepesi (3725 m.), Güzeller tepesi (3461 m.), Gürtepe (2474 m.), Vayvay tepesi (3565 m.) ve Cebel tepesi (3460 m.) Aladağlar'ın dağcılık bakımından önemli olan öteki doruklarıdır.

Ovalar :

Erciyes Dağı'nın güney yönünde kalan Sultan sazlığının devamı olan büyük ova, Seki Dağı'nın doğu yamaçlarını takiben 7-8 km.'lik bir vadi şekline dalarak Çalmardı eteklerinde son bulur. İlçenin yerleşimi bu eteklerden başlayarak Erciyes'e doğru gelişme gösterir. Yahyalı'nın 9 köyü bu ovada bulunmaktadır. Akbaş ise ilkçağlardan beri yerleşim merkezi olma ihtimali kuvvetli ovalardan olup höyük ve mağara evleri ile kaplıdır. Akbaş ovası günümüzde, buğday ve nohut başta olmak üzere hububat ekimi yapılan önemli tarım sahalarındandır.

Akarsular :

Pınarbaşı İlçesinden itibaren Zamantı adını alarak Pazarören ve Fraktin'den geçen 308 km. uzunluğundaki ırmak Denizovası, Süleymanfakılı, Taşhan Köyleri sınırlarından devamla Karaköy, Avlağa yakınlarında Kapız denilen yüksek kayalıklar arasına girer. Habib Köprüsünden itibaren Çamlıca(Faraşa) Köyüne kadar böylece

gelir ve köyün aşağısında batar. 200 m. ileride tekrar açığa çıkan ırmak 50 m.kadar bir mesafe üzerinde yeniden batar. Zaman zaman 3 m.'ye kadar daralan kısıklar arasından akarak Büyükçakır Köyünün kuzeydoğusundan gelen Kapuzbaşı Şelalesinin suyunu alır. Yine Aladağdan çıkan Aksu deresi ile Küpköy(Adana)'dan geçen Karapınar dereleri sayesinde suyu oldukça çoğalan Zamantı Irmağı, Adana sınırlarına girdikten sonra Göksu nehrine karışarak Akdeniz' dökülür.

Kocaçay : Kaynağını ilçenin güneybatısında, Derebağ sınırlarındaki bir karstik mağaradan çıkan Çağlayan ile Dereköy suyu oluşturur. Yenice Mahallesinden itibaren güney-kuzey yönünde ilçenin ortasından geçen Kocaçay, Gözbaşı kaynak suyunu da alarak Sultan sazlığına akar. Geçmişte nemli hasara sebep olan seller, dere yatağı ve çevresinin ıslahından sonra pek örülmemiştir. Yağış rejiminin düzensizliğine paralel olarak gerek Zamantı gerekse Kocaçay'ın düzensiz akarsular olduğunu belitebiliriz. Yahyalı şehir merkezini ikiye bölen Kocaçay'ın suyu, 24 Aralık 1986 tarihinden itibaren su tutulmaya başlayan Ağcaşar Barajına akmaktadır.

Göller :

Yedigöller; rakımı 3500-3756 m. Yüksekliğinde olan bir vadidedir. Karların erimesiyle yüzlerce göl oluşur. Bu göllerden 7 tanesinin suları hiç eksilmez. Bu göllerden birinin derinliği 80 m.' Dir. 7 adet kurumayan göl bulunması sebebiyle 'Yedigöller' adıyla anılır. Ayrıca Kapuzbaşı Şelalelerinin Yedigöller bölgesindeki eriyen kar sularının beslediği ifade edilmektedir.

Toros , Aladağlar Milli Parkı'nın Hacer Ormanı ve Kapuzbaşı Takım Şelalesinin birlikte en önemli bölümünü, Aladağların en yüksek ve en geniş platosunu 'Yedigöller' teşkil eder. Fiziki coğrafyası nedeni ile de Türkiye'nin en önemli doğa yürüyüşü alanlarından biridir. Taban yüksekliği ortalama 3100 m. Olan Yedigöller, doğusunda Hacer boğazından itibaren yükselti kaybederek Hacer vadisine ve ormanına, oradan da Kapuzbaşı Şelalelerine kadar uzanır. Kayseri'nin Yahyalı ilçesi sınırları içerisinde yer alan ve Türkiye'nin en güzel peysaj alanlarından birisi olan Yedigöller çepeçevre onlarca zirvesiyle, dağ-buzul gölleriyle, yüksek dağ bitkileri, yaban hayatı, buzul ve buzul kayalıkları ile, Temmuz ayında eşsiz bir manzara ortaya koyar. Temmuz ayının ilk haftasında göl sayısı 80'e ulaşır. Karlar eriyip azaldıkça, sonbahar da, ikinci ilkbaharın çiçekleri açar. Sonra karlar erir ve Aladağlar, Karadağlar olur. Yahyalı ilçesine 60-70 km. mesafede bulunan Yedigöllere Ulupınar köyü, Haber Ormanından 6-7 saat süren bir yürüyüşten sonra ulaşılır. Bu göllerin tamamı kar ve buzul suları ile beslenmektedir. Yahyalı'nın güneyinde yer alan bu harika doğa parçası yaylacılık, buzul ve kaya tırmanışı, doğa yürüyüşü, yamaç paraşütü, kamp alanı, balon etkinlikleri ve turizm ekonomisi açısından çok güçlü bir potansiyel değeri ifade etmektedir. Yedigöllerini çepeçevre saran ve adeta Aladağların yılmaz bekçileri olan Kızılkaya (3725m.), Direktaş (3510 m.), Engin Tepe (3723 m.), Vayvay Tepe (3565 m.), Akın Tepe (3610 m.), Emler Tepe (3623 m.), Tosun Tepe (3612 m.) bizlere silet ve oluşturdukları dağ

manzaraları ile Türkiye'nin en güzel açık hava müzesinin 'Aladağ Yedigöller' görsel olarak verdiği sert ve korkunç dağ manzaralarına karşı son derece yumuşak ve emniyetli bir doğa yürüyüşü imkanı vermektedir. Bu husus Aladağlarda ve Aladağ Yedigöllerinde yapılacak doğa yürüyüşleri için önemli bir avantajdır.

Ağcaşar baraj gölü; 1986'dan itibaren tatlı su balıkları ile ekonomiye de katkısı olan, Yahyalı'nın kuzeyinde Develi karayolunun 10. km.'sinde Ağcaşar köyü sınırlarındadır. Sulama amacıyla yapılan barajın doğu-batı yönleri yüksek tepelerden oluşmaktadır. Şimdiden önemli bir mesire yeri haline gelen baraj gölü Yahyalı'nın iklimini bile kısmen etkilemiştir.

Şelaleler :

Kapuzbaşı Şelaleleri :

Kapuzbaşı şelaleleri 500 m²'lik bir alan içerisinde 7 adet şelaleden ibaret doğa çatlağından, kayalar arasından fışkıran, 30-76 m. yüksekliklerden çok büyük su debisi ile dökülen, ayrıca yaz ve kış aylarında devamlı surette akan kaynak şelaleleridir.(17)

Yahyalı'ya 76 km. mesafede Kapuzbaşı köyü sınırları içerisinde yer almaktadır. Ensenin tepe adlı blok kayadan çıkan şelalelerin beşi tepenin doğusunda, ikisi güneyinde yer almaktadır. 30-76 m. Arasında değişen şelalelerin suları, Aladağ-Aksu suları ,ile birleşerek Zamantı Irmağına, oradan da Seyhan Nehri'ne karışırlar.Çepeçevre bir orman içinden (V) şeklinde dar bir vadiye akan, debisi son derece büyük olan sular gürültü ve ses ile birlikte dehşetli bir manzara arzederler. Aladağ zirvelerinde bulunan kar ve buzulların erimesiyle beslenen, yaz-e Takım şelaleler adını alırlar ve yükseklikleriyle tanınırlar. Çıkış ve birarada bulunma özellikleri itibariyle toplam debisi yaz aylarında saniyede 27500 litreye ulaşan ve deniz seviyesinden 700 m. Yükseklikte olan Kapuzbaşı Takım Şelaleleri , çağlayan sularının sesi ve sütbeyaz rengi ile vahşi doğanın en görkemli görüntüsünü ve karşı koyulmaz gücünü ortaya koymaktadır. Şelale sularının boşaldığı vadi tabanında, ancak çok temiz sularda yaşayan kırmızı fosfor benekli şelalelere özgü alabalıkları yaşamaktadır.

Yeşilköy Şelaleleri :

Yeşilköy köyüne 3 km. mesafedeki ziyaret mevkilerinde bulunan şelaleler, Zamantı ırmağının iki yakasından akmakta olup Antalya-Düden şelalesinin benzeri niteliğindedir.Zamantı Irmağının üstünü kapatan tabi bir köprünün baş kısmında yer alan şelalelerin büyüğü 20 m., küçüğü 10 m. Yüksekliğindedir. Günün belirli saatlerinde dönüşümlü olarak çekilen ve geri gelen sularıyla halk arasında bir takım efsanelerin doğmasına yol açan Yeşilköy şelaleleri, turistlerin olduğu kadar son günlerde bilim adamlarının da uğrak yeri haline gelmiştir. Yeşilköy Şelalesinin döküldüğü yer ile bu yerin biraz yukarısında doğal olarak meydana gelmiş iki adet doğal yer köprüsü mevcut olup bu yerlerde Zamantı ırmağı kaybolup tekrar ortaya çıkmaktadır. Oldukça ilginç tabi varlıklardır.

Derebağ Şelalesi :

Yahyalı'ya 10 km. mesafede olup Derebağ Kasabası, Çağlayan Mahallesi sınırları içerisinde. Yayvan akışlı kaynak çağlayanlardan olan Derebağ Şelalesi 15 m. yüksekliğindedir. İki mağara içinden çıkan temiz ve berrak kaynak suları daha sonra dar bir vadiden akarak Yahyalı'ya ulaşır. Çevresi piknik alanı olarak düzenlenmiştir.

İklim :

Tipik Orta Anadolu karasal iklimin hakim olduğu ilçenin güneyindeki ormanlık kesimlerinde tam olmasada Akdeniz ikliminin etkisi görünür. Merkezde kışları sert ve soğuk, yazlar ise sıcak ve kuru geçer. Kışın zaman zaman don olayları meydana gelir. Isı ortalaması; yazları 29 derece, kışları -2 derecedir. Yahyalı'ya en fazla yağış ilkbaharda düşer. Bir çöküntü ovası olan Develi ovasının devamı olan Yahyalı, ikinci derecede deprem kuşağı içindedir.

Bitki Örtüsü :

Arazinin %70'i dağlık olan ilçe, bitki örtüsü yönünden farklılıklar gösterir. Güneyinde geniş alanlar orman ile kaplı iken, kuzeyde step bitki örtüsü hakimdir. Akdeniz bölgesinin hiçbir yerinde 600-700 m. yüksekliği geçmeyen makiler, Zamantı Irmağı boyunca 1000-1200 m.'ye kadar çıkabilmektedir. Güneyden kuzeye doğru karaçam, k+öknar, ladin, sedir, ardıç ve meşelikler sıralanır. Karasal iklimin hakim olduğu kuzeydeki alanlar ise bu iklimin bitki örtüsü olan steplerle kaplıdır. Kuzeyde vadi içinde ve ovada kavak, söğüt, ceviz vs. türü ağaçlar ile diğer kültür bitkileri bulunur. Ovada pancar, ayçiçeği ekimi ve elmacılık tarım ekonomisinin bel kemiğini oluşturur.

Tabii Turizm Değerleri :
Aladağlar Milli Parkı :

Kayseri, Adana, Niğde ili sınırlarının kesiştiği noktalarda ilan edilmiş bir milli parktır. Milli park alanının %60'ı Kayseri ili, %30'u Adana ili, %10'u da Niğde ili hudutları dahilindedir. Türk turizminin geleceği açısından çok mühim olan Aladağlar Milli Parkı'nın Yahyalı sınırlarında doğa harikalarından Kapuzbaşı Şelaleleri, Hacer Ormanı, Yedigöller bulunmaktadır. Kapuzbaşı Şelaleleri ve Yedigöller hakkında geniş bilgi yukarıda verilmiştir.

Hacer Ormanı :

Türkiye'nin en iyi post ormanı olması özelliğini taşımaktadır. Etrafı çok dik yamaçlardan oluşmuş, Yedigllere giriş ve çıkışın gerçekleştirildiği, yaan hayatının varolması ve helikopter iniş pistinin bulunması Hacer Ormanı'nı önemli kılan faktörlerdendir.

Ayrıca ;

Türkiye'nin en güzel peysaj alanı Aladağlar-Yedigöller'den sonra, Toros Aladağlar Milli Parkı'nın en önemli ve isim yapmış coğrafyası; kendine has vadi, boğaz ve buzul kayalıklarının güzellikleriyle Yedigöller, Kapuzbaşı kaynak Şelaleleri arasında

yer alan ve her iki bölgeyi birbirine bağlayan 'Hacer Ormanı'dır. Kayseri'nin Yahyalı ilçesi Ulupınar köyünün sınırları içerisinde yer alan ve deniz seviyesinden 2200 m. yükseklikte bulunan Hacer Ormanı'nı kuzey ve güneyden son derece dik ve yüksekliği 3000 m.'nin üzerinde genç buzul kayalıkları çevirir. Çok dik ve genç buzul kayalıklarının arasında oluşan basamak katlarda yaban keçileri yaşarlar. Hacer Ormanı'nda bulunan dört su kaynağından en önemlisi, orman merkezinde bulunan ve çevresi kamp alanı olarak değerlendirilen 'Soğuk Pınar'dır. 2750 hektar bir alana sahip Hacer Ormanı'nın florasını; göknar, meşe, sedir, ardıç, gürgen, titrek kavak ve karaçam oluşturmaktadır. Hacer Vadisi ve Ormanı'nda keşfedilmeyi bekleyen mağaraların yanında, bilinenlerin en önemlisi Ulupınar köylüsü tarafından 'doğal soğuk hava deposu' olarak kullanılan 'Toprak Taş' mağarasıdır. Hacer Ormanı turizm, mağaracılık, dağcılık, manzara güzelliği ile Aladağlara takılmış bir inci gerdanlık gibidir.

Sultan Sazlığı (Kuş Cenneti) :

Son günlerde avcılık, turizm, çevrecilik açısından Türkiye'nin sayılı kuş cennetleri arasında yer alan ve gün geçtikçe önemi artan Sultansazlığı (27) hemen yanı başında tuzlu eko sisteme sahip Yay Gölü ile birlikte 17.200 hektara sahip bir kaynak değerimizdir. Erciyes Dağı, Aladağ tabiat parkı, Kapadokya milli parkı arasında yer alması ve onların kendine has özellikleriyle bütünleşmesi, Sultansazlığı ve Yay Gölü'nü bölgede daha dikkate değer bir konuma getirmektedir. İdari bakımdan Yahyalı Orman İşletme Müdürlüğü Av Koruma ve Üretim Şefliğine bağlı olması nedeniyle bu kuş cennetimizin Yahyalı ile ilgisi doğrudan ortaya çıkmaktadır.

Deniz seviyesinden yüksekliği 1072 m.olan Sultansazlığının göl derinliği en fazla 1.5 m.'dir. Yahyalı'ya 23 km. mesafededir.Tatlı su eko sistemi bünyesinde tutan Yay Gölü bitki ve hayvanlar için adeta bir cennet oluşturmaktadır. Bölgede 600.000 kırmızı kanatlı flamingo ile birlikte 1.250.000 civarında çeşitli türlerden kuşların yaşadığı gerçeği bölgenin gerçekten bir kuş cenneti olduğunu en güzel şekilde ifade eder. Saha 1968 yılında İsmet Sezer (28) tarafından ortaya çıkarılmıştır. 1971 yılında ise Kara Avcılığı Koruma dayanılarak Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanlığınca 'Su Kuşları Koruma ve Üretim Sahası' olarak tefrik ve tesis edilmiştir. 1971 yılından bu yana da koruma ve üretim çalışmaları Orman Genel Müdürlüğüne sürdürülmektedir.

Sahayı tehdit eden en büyük tehlike Soysallı, Dünderli ve Yahyalı kocaçay sularının önüne yapılan barajların varlığıdır. Artık bu sular Sultansazlığı'na ulaşmıyor. Yağışlı giden havalarda kuşlar beslenebilecekleri suya kavuşmaktadır. Aksi taktirde kurak giden havalarda Sultansazlığı ve Yay Gölü kuruma tehlikesi ile karşı karşıya kalmakta ve kuşlar için güvenilir bir alan olmaktan çıkmaktadır. İstikbaldeki en iyi çözüm ise Zamantı Irmağı'ndan Ağcaşar Barajı'na su basacak olan 'Zamantı Projesi'nin biran önce tamamlanması gerekiyor. Aladağlar Milli Parkı dışında kalan Yahyalı ilçesi sınırları içerisindeki diğer tabii turizm değerleri ise şunlardır ;

Zamantı Vadisi :

Zamantı Irmağı'nın taşındığı vadi olup, ilçe hudutları içerisindeki uzunluğu 50 km.'dir. Vadi içerisinde bulunan Yeşilköy köyü ile Büyükçakır arası 'Rafting' için bulunmaz bir alandır. Bu alan AUTDOOR Spor, serüven ve hobi dergisinin 1997 yılı Ocak sayısında; Bakir suda beş çılgın, kah durgun, kah çılgın sularıyla 'Rafting' için yepyeni bir imkan olan Zamantı Irmağında; sanki rafting yapmıyoruz da, 20. Yüzyıl sonunda 'SADABAD'da geziyoruz...' diyerek Zamantı Vadisi'nin bu spor dalı için ne kadar elverişli olduğu vurgulanmış olmaktadır. Ayrıca Zamantı Irmağı üzerinde 4-5 ve 6. derece zorluğunda çok sayıda parkurun bulunduğu ifade edilmektedir. Yine Zamantı Vadisi içerisinde 10 km.'lik çok dik yamaçlarla çevrili bir alanda mevcut olup, bu alan 'Doğa Yürüyüşü' yapmak için çok uygundur. Zamantı Vadisinde Nisan-Mayıs aylarında 150-250 m. mesafelerden düşen en az 10 adet şelale oluşur ve Zamantı Nehri'ne dökülür. Ancak zamanla bu şelalelerin suyu çekilir.

Zamantı Kanyonu :

Yaklaşık olarak 10 km. uzunluğunda, Zebil Şelalesini de içine alan bir bölgedir. Bir Alman televizyonu tarafından hazırlanan belgeselde bu kanyon için 'Grand Kanyonu'nu görmek için Amerikalara gitmeye ne hacet' deniliyor. (32) Uzun yayladan çıkan Zamantı Irmağı, Alma dağının batı eteklerinden korkunç girdapları hatırlatan bir vadiden geçer. İşte bu korkunç girdapları hatırlatan vadi 'Zamantı Kanyonu'dur.